

Posudek na bakalářskou práci: Marcela Vodrážková, Ikonografie soch Ctností a Neřestí v Kuksu, Ústav estetiky, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice 2009

Marcela Vodrážková si za téma zvolila soubor plastik Ctností a Neřestí M. B. Brauna pořízených na objednávku Františka A. hraběte Šporka před špitálem v Kuksu. Jde o téma mimořádně zajímavé, jak díky osobě sochaře, objednavatele, tak i ikonografii celého souboru. Autorka svou práci začíná drobným medailonem Fr. A. Šporka, pokračuje pojednáním o historii a výzdobě šporkovského areálu v Kuksu a Betlému. Následuje velmi stručná kapitola o díle M. B. Brauna – podle mého názoru až příliš skromná ve srovnání s rozsahem, kvalitou i významem Braunovy tvorby. Poté následuje kapitola věnovaná obecně personifikacím ctností a neřestí, v níž autorka chybně tvrdí, že se v Kuksu Braun musel naučit pracovat s pískovcem a zapomíná, že sochy personifikací nebyly první sochařovy práce v kameni (viz např. sv. Luitgarda v Praze na Karlově mostě, která je starší než sochy v Kuksu). Následuje popis vzniku řady ctností a neřestí, úvaha o účasti spolupracovníků a kapitola *Společné a odlišné znaky*, která v pokusech o charakteristiku jednotlivých personifikací trpí emotivním používáním pojmů jako: *sochy jsou... mdlé, postava je... bezvýrazná, lhostejný výraz v obličeji*.

Zásadní částí práce je pojednání o ikonografii obou řad perzonifikací. Autorka správně postřehla, že Braun vyšel z několika předloh, z nichž nejdůležitější byly grafiky M. Engelbrechta, za nimiž stála jak Iconologia C. Ripy, tak i grafiky J. Callota. Škoda, že autorka při této příležitosti nešla hlouběji do literatury, v níž by mohla zaznamenat pozoruhodnou diskuzi mezi H. Volavkovou (Iconologie C. Ripy a česká barokní plastika, Umění 9, 1936, 435-440) a E. Pochem (Callotovy předlohy v díle M.B.Brauna, Umění 14, 1942-43, s.225 ad), která je krásnou ukázkou tříbení názorů na ikonografii Braunových perzonifikací a hodnocení významu Ripova kompendia, které Poche hrubě podcenil. V Katalogu autorka srovnává jednotlivé plastiky s předlohami, což takto podrobně dosud žádný badatel neučinil – v tom tkví zásadní přínos práce, stejně jako v úvahách o podobě plastik, jejichž původní barevnost a některé atributy jsou dnes ztraceny. Pozoruhodná je poznámka o použití Engelbrechtových předloh v Brašově, pěkně dokládající obrovskou mobilitu předlohových grafických listů.

Vedle zmíněných faktických nedostatků a občasných subjektivně hodnotitelských formulací musím připomenout jistou chybovost v poznámkovém aparátu: v obrazové příloze autorka zařazuje několik zobrazení z Ripovy Iconologie s uvedením data 1593. To je bohužel zcela chybné: 1) vydání Iconologie v roce 1593 bylo totiž na rozdíl od dalších edic bez ilustrací, 2) otištěné ilustrace pochází až z anglického překladu Iconologie vydaného r. 1709 v Londýně. Proč k tomuto posunu došlo, není jasné, ale domnívám se, že by správné uvádění použitých zdrojů mělo patřit k základním kvalitám bakalářské práce.

Přesto doporučuji práci k obhajobě. Navrhuji práci klasifikovat známkou **velmi dobře**.

PhDr. Michal Šroněk, CSc.

ÚDU AV ČR, Praha/ Ústav dějin umění JU, České Budějovice
V Českých Budějovicích 15. června 2009